

Universitātes avīze

Piektdiena, 1993. gada 14. maijs. Maksā 2 rbļ. Nr. 14.

SAVAI VALSTIJ AUDZINĀTS

(Turpinājums no 16. lpp.)

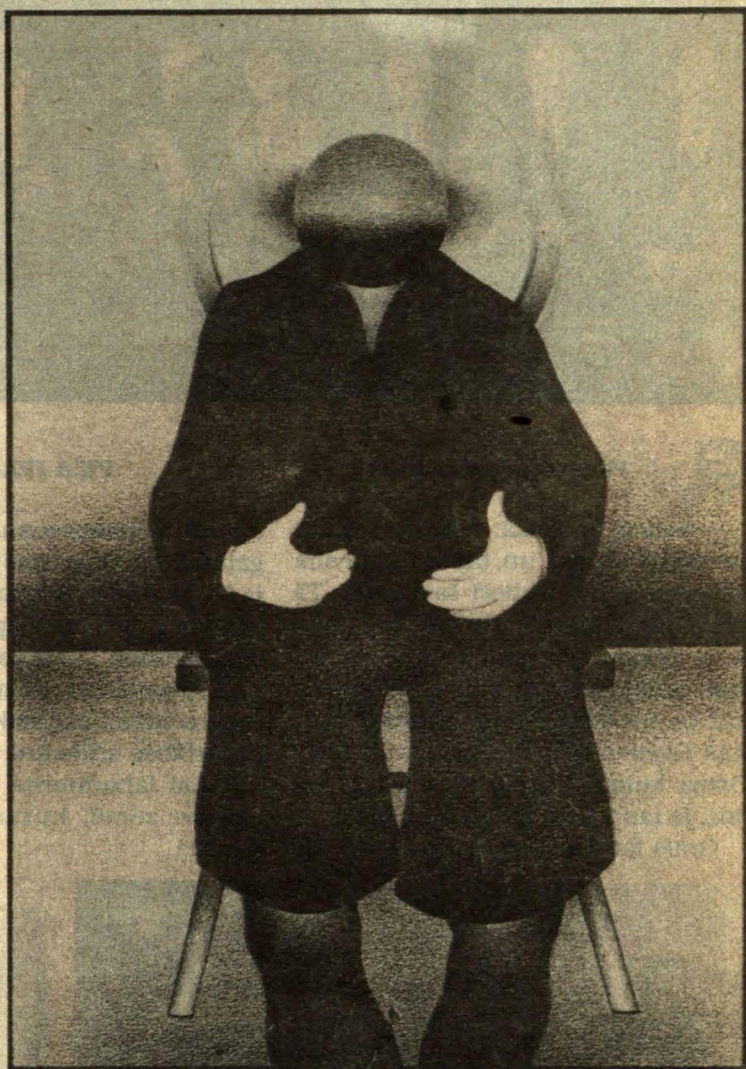
Soduma valodas skarbaais pamatīgums balsta kā sapratni par lietām, tā moderni īsos, sasīcinātos pastāsta nogriežņus, tiem kļūstot arvien plašākiem, episkākiem — atbilstoši tam, kā bērns ieaug pasaulē, citos cilvēkos. Balsta arī neuzkrītoši austos, itin kā piezemētos simbolus, tādus kā ceļš, kā māja, kā darbs. Starp simboliem priekšplānā izvirzās darbs, drudzaina darbība (gribēt, spēt, darīt), kuras steigā neatrodas mirklis, lai apstātos, apsvērtu un apjēgtu visa kopsakaru valsts mērogā. Tā ir tā maxīma culpa, ko Sodums redz 20. gadu Latvijas sabiedrībā: vienmēr neizdomāts palīka, kā dzīvot, lai arī turpmāk būtu brīvi. Un tikai tālab 15. maijs, kaut arī apdullinošs, bija likumsakarīgs. (Bet — vai tikai tāpēc? Jo autoritāri režīmi dībinājās vairumā Eiropas valstu, kaut fašisma izpausmi guva tikai Vācijā, Krievijā un Itālijā. Varbūt autoritārisma tendenču pamatā bija kāda jauno, nepieredzējušo demokrātiju neapjausta krāce, uz kuras visas tās uzsēdās un kas, teiksim, britiem bija pārdzīvota kādus gadsimtus atpakaļ?). Tātad starp simboliem trūkst tā, kas pārstāvētu vārdu=domu. Tāds ir rakstnieka dotais sabiedrības modelis.

Mani pārsteidza atziņa: Pat tik skaitā nelielā inteliģence, kāda bija (un ir) iespējama Latvijā, dzīvoja stīpri savrupās grupās, kas pārējās sajuta kā svešiniekus. Jo klaji tas redzams Raiņa bērnu aprakstā, ko vēro bērns, audzis Brastiņu, Ansonu, Sodumu ģimenē. Jutos izbrīnīta: līdz šim literātu un mākslinieku atmiņu uzzīmējumos jaušams bija kaut kas pavisam pretējs — ideju, domu dzimšana kopīgos strīdos, kopā iešanās.

Sajūsmināja latviskā skaidrība, kādā rakstnieks rāda pubertātes apdullumu un to, kā Sodumu Ella jaunietī neatlaidīgi pillina pašcieņu, patstāvību un lepnumu par piederību Latvijai, no kuras vēlāk izaug patiesā sāpe: viņa personīgās atbildības svārs izrādās par niecīgu, lai nosargātu sevi, arī minoritātes no dižo lielvaru šakājiem (211., 227. lpp.).

Patstāvība, darbīgums raksturo varoņus tāpat "Taisām tiltu" apstākļos, kad, šķiet, tam tik maz iespēju izpausties. Un tomēr — tas ir romāns par attapību, mūžam visos laikos dzīvo romantiku, par Latvijas darba cilvēku morālo krietnumu ārkārtas apstākļos.

Tā ar grāmatu "Savai valstij audzināts" lasītāji iepazīnuši daļu no lielā trimdas novatora Dzintara Soduma sarūpētā. Izdevniecība "Liesma" sola izdot viņa tulkoto Džoisa "Ulīsu" un varbūt kādreiz, kad pūcei aste ziedēs, kāds izdevējs sadūšosies arī uz dzejas izlases izdošanu. Priekšstats, ka dzeju nepērk, ir maldīgs, kā rāda O. Stumbra izlases liktenis.

Šajā numurā:
visiem
paldies!

■ Par LU finanšu sadalījumu ziņoja rektors J. Zaķis.

■ Profesora amatā ievēlēti E. Vasermanis un V. Ivbulis.

■ Par Vadības un ekonomiskās informātikas fakultātes dekānu apstiprināja M. Purgaili.

■ Par LU Goda doktoriem ir kļuvuši politologi O. Norgaards un T. Hansens, vēsturnieks E. Oberlenders (izvirzīja Vēstures un filozofijas fakultāte); fiziķis H. Vēbers (izvirzīja CFI); matemātiķis J. Mencis (izvirzīja Fizikas un matemātikas fakultāte).

■ Ar nelieliem labojumiem pieņēma Senāta Zinātnes komisijas izstrādāto nolikumu par LU institūtu statusu.

■ Noklausījies senatora P. Fricberga ziņojumu par LU darba samaksas nolikuma izveidošanu saskaņā ar noslēgto darba koplīgumu, LU Senāts nolēmj:

□ Ieviest LU darbinieku algas noteikšanai papildu koeficientu.

□ Apstiprināt LU darba samaksas nolikumu.

□ Noteikt, ka struktūrvienības, kurās ir Domes vai citas koleģiālās vadības institūcijas, izstrādā un apstiprina struktūrvienības personāla darba samaksas noteikumus, saskaņojot tos ar savas struktūrvienības arodorganizāciju.

□ Noteikt LU rektoram papildu koeficientu 5.

□ Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

■ Noklausījies un apspriedis Valsts valodas prasmes pārbaudes organizācijas komisijas priekšsēdētāja prorektora J. Krūmiņa ierosinājumu, Senāts nolēmj:

LU Senāta 21.12.92. lēmumā Nr. 29 izdarīt izmaiņas 4. p. un 6. p., apstiprinot šādā redakcijā:

4. p. — **Bakalaura un maģistra darbi tiek izstrādāti un uzrakstīti tajā valodā, par kādu vienojas stu-**

dents ar vadītāju. To aizstāvēšana notiek latviešu valodā.

Tiem studentiem, kuri ir iestājušies Latvijas Universitātē līdz 1989. gadam, kā arī tiem, kuri ir slēguši speciālus līgumus, kursa darbi un diplomdarbi var būt izstrādāti, uzrakstīti un aizstāvēti tajā valodā, kādā students ir apguvis studiju programmu. Minēto darbu anotācijām jābūt valsts valodā.

6. p. — **Bakalaura un maģistra akadēmiskie grādi, līdz LR Izglītības Ministrijas nepieciešamās valodas prasmes pakāpes noteikšanai augstskolu beidzējiem, tiek piešķirti tikai tiem (studentiem), kas apguvuši latviešu valodu vismaz 2. pakāpes līmenī. Šis nosacījums neattiecas uz tiem studentiem, kas nav pastāvīgi Latvijas iedzīvotāji.**

■ Atlikts Satversmes komisijas slēdziens par LU Juridiskās daļas nolikumu.

LU LIDO DOMA

REKTORI DIBINA BANKU

27. maijā LU Lielajā aulā notika rektoru sēde, kuras gaitā tika spriests par bankas dibināšanas iespējām. Bankas nosaukums varētu būt "Banka—Universitāte", un tās dibināšanas iemesls — augstskolu savstarpējās kreditēšanas nepieciešamība.

Kā izteicās LU rektors J. Zaķis, galvenais princips — neatkarība no pārmaiņām valstī un savas bankas politikas realizēšana. Tas ļautu sekmīgāk veikt kontroli pār tiem studentiem, kas nesamaksā par paņemto valsts kredītu. Bankas veidošanai tika piedāvāti vairāki varianti, piemēram, tā varētu būt decentralizēta — sadalīta pa augstskolām. Vairums no klātesošajiem rektoriem atbalstīja J. Zaķa teikto: "Banku vajag kā ēst. Tā varētu nodrošināt naudas efektīvāku izmantošanu izglītībā, un lielāku iespēju Universitātes pieņemto lēmumu realizācijai."

Bet Sporta Pedagoģijas akadēmijas rektors Grāvītis izteicās, ka tik un tā

plānoto naudu Universitāte nesaņems. "Ja būs atsevišķa banka, nekas jau būtiski nemainīsies."

I kursa žurnālistikas specialitātes studente DACE VALEINE

VAI IZDEVĪGI MĀCĪTIES UZ KREDĪTA?

Par studentu kreditēšanu 27. aprīlī sprieda visu Latvijas augstāko mācību iestāžu vadītāji. Sanāksmē tika izskatīti vairāki jautājumi, kuri ir īpaši svarīgi studentiem:

Kuriem studentiem mācību laikā kredīta izmaksa visnepieciešamākā?

Kā notiks izsniegtā kredīta dzēšana?

Kas būtu jāzina studentiem, potenciālajiem šī valsts naudas aizdevuma saņēmējiem?

Par valsts budžeta izglītībai atvēlētajiem līdzekļiem lēmēja joprojām ir LR Izglītības ministrija, kura pēc sa-

viem ieskatiem starp augstskolām sadala konkrētu naudas summu. Kas mainītos, ja sev iedalīto līdzekļu saimnieki būtu pašas augstākās mācību iestādes? Pašlaik arī uz šo jautājumu tiek meklēta atbilde. Kā būtu labāk?

Bet pašlaik kredīta saņēmējiem tiek piedāvātas divas iespējas. Ja pēc augstākās mācību iestādes beigšanas absolvents izvēlas darbu savai izglītībai atbilstošā profesijā, tad kredīts nav jāatmaksā; ja absolvents izvēlas strādāt citā jomā, tad ar ceturto gadu pēc augstskolas beigšanas jāsāk pakāpeniska kredīta atmaksa.

Otrs jautājums — kuriem sociālo slāņu studentiem šodien izdevīgāk izmaksāt kredītu?

Sanāksmes laikā izskanēja doma, ka izdevīgāk būtu kreditēt sociāli nodrošinātos studentus, lai būtu garantija, ka kredīts ātri tiks dzēsts. Bet maznodrošinātajiem studentiem ļaut iegūt bezmaksas izglītību.

I kursa žurnālistikas specialitātes studente ILZE KALNIŅA

ILZE BRINKMANE

JAUNS PĀRIS, KAS...

Inas Strokšas disertācijas tēma bija "Lucernas augšana un attīstība atkarībā no slāpekļa nodrošinājuma". Abi doktori ir lektori. Uldi var sastapt un par rododendriem parunāt Latvijas Universitātē, bet Inu — Lauksaimniecības universitātē.

Viņi apdāvināja viens otru (kā redzam bildē), var-

♥ **Tik uzmanīgi var klausīties vienīgi habilitācijas un promocijas padomes pārstāvji**

kā, bet vienā pāri. Vel no drošiem avotiem uzzināju, ka abu tēvi ir lieli vīri. Viens, kā jau nojautāt pēc uzvārdu sakritības, ir LU prorektors prof. R. Kondratovičs, bet otrs — bijušais Lauksaimniecības universitātes rektors, tagad Augļkopības katedras vadītājs prof. I. Gronskis.

Bet smalko aprindu hronika savās annālēs šoreiz vēsta par viņu pēctečiem.

Habilitācijas un promocijas padomē Uldis Kondratovičs doktora grādu bioloģijā ieguva ar disertāciju "Brīvdabas rododendru pavairošanas bioloģiskās īpatnības Latvijā", bet

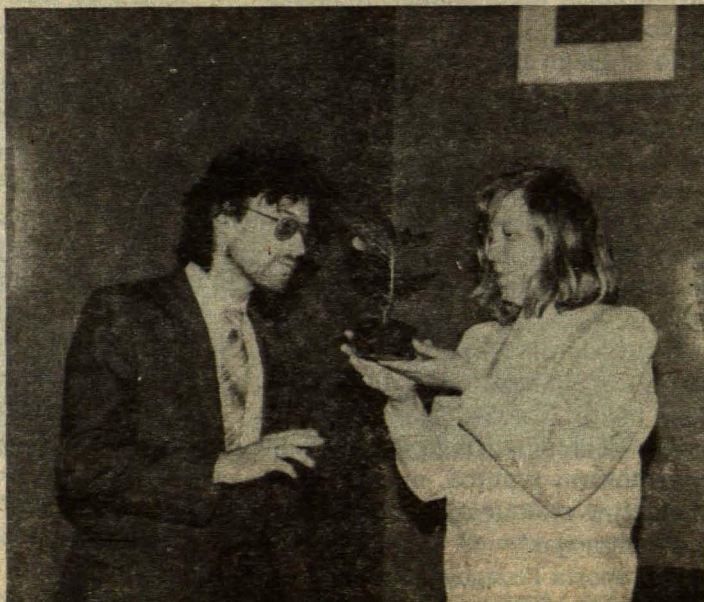

būt kāds krāšņumaugs tiks arī jums, vismaz padoms, kā to audzēt, noteikti.

ANDRA DŽENA foto

Nē, šoreiz nesveiksim kādu laimīgu jaunlaulāto pāri, bet gan divus jaunus bioloģijas doktora grāda ieguvējus — Inu Strokšu un Uldi Kondratoviču.

Viņu dzīves ceļi gan krustojušies vairākkārt — tā zināja stāstīt Ulda māsa Ginta. Abi mācījās Bioloģijas fakultātē un dejoja deju kolektīvā. Un nevis kaut

DĀNIJAS AUGSTSKOLU ASOCIĀCIJA

Aprīļa pēdējā nedēļā Latvijas Universitātē viesojās Dānijas Augstskolu asociācijas pārstāvji, kuri vāca informāciju par Latvijas augstskolām. Asociācijai ir četri studiju virzieni:

- biznesa,
- veselības,
- sociālā,
- pedagoģu apmācība.

Šī organizācija centīsies uzsākt sadarbību ar Latvijas augstskolām, kas lielā mērā ir atkarīga arī no Dānijas valdības. Ar Dānijas pārstāvjiem tikās LU fakultāšu un citu Latvijas augstāko mācību iestāžu (LMA, RTU, LPI, DPI) darbinieki, kuri tāpat kā dāņu kolēģi ir ieinteresēti uzturēt kontaktus, apmainīties ar mācību spēkiem un studentiem.

GRANĀDAS UNIVERSITĀTE SPĀNIJĀ

29. aprīli pusdienas laikā tika parakstīts abpusēji izdevīgs un interesants līgums starp LU rektoru J. Zaķi un Granādas Universitātes vicerektoru Manuelu Saenzu Loriti. Līdz ar to paredzama ciešāka sadarbība ar tālo augstskolu Spānijā.

Piedāvājam iepazīties ar līguma fragmentu:

I. Balstoties uz to uzbūvi un mērķiem, universitātēm ir liela loma cilvēku savstarpējās attiecībās.

II. Abu augstskolu pasniedzēju, studentu un administrācijas pieredzes un zināšanu apmaiņa ir ļoti svarīga to akadēmiskās dzīves attīstībā.

III. Latvijas Universitātei un Granādas Universitātei ir kopīgi interešu lauki un līdzīgi akadēmiskie, zinātniskie un kultūras mērķi.

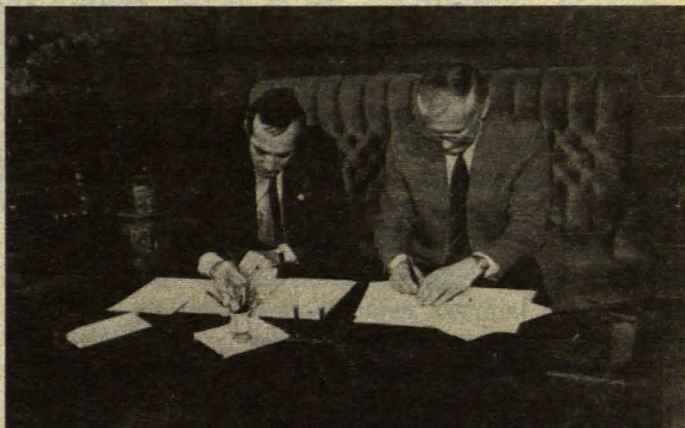
IV. Abas augstskolas ir ieinteresētas ciešāku kontaktu veidošanā starp Latvijas un Spānijas cilvēkiem akadēmiskā, kultūras un zinātnes jomā.

TĀDĒĻ viņi nolēmj noslēgt šo sadarbības līgumu starp abām augstskolām saskaņā ar sekojošiem NOTEIKUMIEM:

○ Viņi attīstīs kultūras un zinātniskās saites starp Latvijas Universitāti un Granādas Universitāti, sākot ar informācijas par specialitātēm un kursu sarakstu apmaiņu. Viņi arī regulāri informēs viens otru par izpētes projektiem kopēju interešu jomās, kas varētu veidoties jebkurā momentā.

○ Viņi veicinās pasniedzēju un zinātnieku apmaiņu starp abām augstskolām, dodot iespēju pasniedzējiem no vienas universitātes mācīt otrā universitātē noteiktu laika periodu (2—6 nedēļas). Šajā laikā nosūtošā universitāte finansēs algu un ceļojuma izdevumus, bet otra puse segs dzīvošanas un citus vietējos izdevumus.

Granādas Universitātē meklēs līdzekļus šim mērķim caur oficiāliem kanāliem no tās Izpētes Programmas vai no Departamenta budžeta.

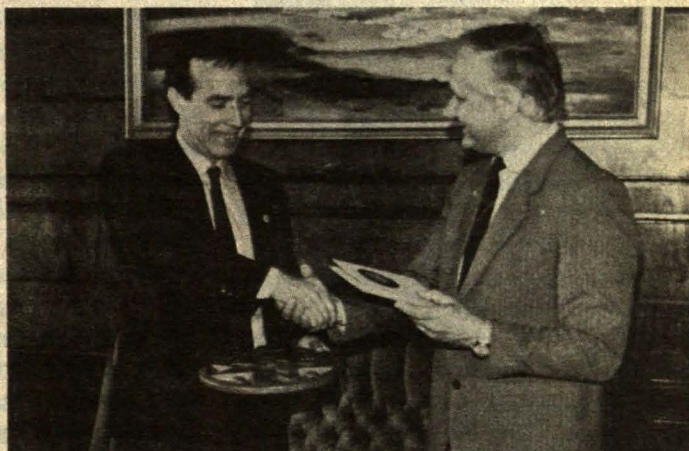

Viņi arī nodrošinās abu universitāšu zinātnieku piedalīšanās kopējās izpētes programmās.

○ Katra universitāte piešķirs viesu profesoriem, zinātniekiem un aspirantiem tādu pašu statusu kā vietējiem pasniedzējiem un studentiem, dos viņiem iespēju izmantot tās akadēmiskos, zinātniskos un kultūras pakalpojumus un atzīs studijas otrā universitātē par līdzvērtīgām, iekļaujoties nacionālo likumu robežās.

○ Abas augstskolas nodrošinās arī kopīgu grāmatu izdošanu un speciālistu rakstu ievietošanu zinātniskajās publikācijās.

○ Viņi nodibinās regulārus kontaktus starp universitāšu pasniedzējiem un zinātniekiem, kam ir kopīgas

intereses, lai apmainītos ar informāciju un pieredzi un sadarbotos kopīgos projektos.

○ Šis līgums stāsies spēkā pēc parakstīšanas un pastāvēs 1 gadu.

**Lappusi sagatavojusi ALJA ŠULTE
ANDRA DZEŅA foto**

5% NO TRIMDAS

Berlīnes Brīvās universitātes studentu MĀRCI GOBIŅU intervējusi JOLANTA APINE

Viņš ir dzimis 1971. gadā Somijā, bet uzaudzis Vācijā, 9 gadus skolojies Minsteres ģimnāzijā un 2 gadus — Berlīnes Brīvās universitātes politoloģijas institūtā. Nu jau vairākus mēnešus Mārcis dzīvo Latvijā un strādā Kristīgo demokrātu savienībā, ir aktīvi vadījis ārējo sakaru nodaļu.

Kad mēs sastapāmies, es nolēmu, ka būtu vērts "UA" lasītājus iepazīstināt ar Mārci tuvāk. Tādēļ mēs kādu vakaru kāpām lejā "Kabatas" kafejnīcā... Un šī jaukā vakara rezultātā ir tapusi saruna. Tā sākās ar pašu galveno — kādēļ viņš, latviešu puisis, nāk no Vācijas.

—Kā tavi vecāki aizbrauca no Latvijas?

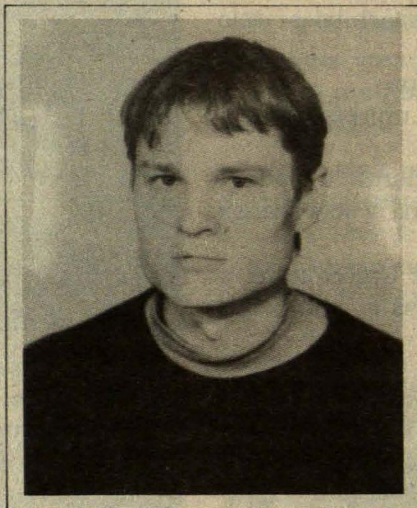
—Viņi aizbrauca kā vairākums latviešu bēgļu 2. Pasaules kara laikā. Mātes ģimenes locekļi bija iekļauti 1941. gada jūnijā deportējamo sarakstā, un tikai laimīgas nejaušības dēļ netika izvesti, jo tajā naktī nebija mājas — ciemojās pie radiem. 1944. gadā bija skaidrs, ka ir jābēg. Arī tēva ģimene nejutās droši, jo vecotēvu jau centās iesaistīt komunistiskās partijas aktivitātēs.

—Kādēļ tu izlēmi atgriezties Latvijā?

—Es uzaugu Vācijā, taču ģimenē runājam tikai latviski. Tur arī ieaugu latviskā kultūrā. Vācu mentalitāti es gan izprotu, bet man tā ir sveša — šodienas pārticībā vācu jauniešiem bieži vien pietrūkst patiesa dzīves mērķa. Es uzskatu, ka man ir dzīves mērķis: darboties citu cilvēku labā tur, kur man tas pienākas. Katram cilvēkam ir Dieva dots dzīves uzdevums, ir vieta, kur viņam jādarbojas. Šī vieta (ne tikai teorētiskā nozīmē) ir saistīta ar vidi, ar kultūru, no kuras viņš cēlies, kuras daļa viņš ir. Bet cilvēks ar kristīgu apziņu nav tikai pasīva, sīka savas kultūras daļiņa, viņš ir aktīvs tās tālākveidotājs. Mana kultūra ir latviešu kultūra.

Protams, pamatus tam ielika audzināšana. Mēs — 4 bērni — uzaugām Vācijā, taču ģimenē, kā jau teicu, runājam tikai latviski. Pateicoties šai apzinātai audzināšanai, es izjutu, ka mana vieta, kur strādāt, mana daļa ir Latvija. Tas, kas Vācijā notiek, nav mana daļa, nav mans dzīves uzdevums.

Interesi par politiku veicināja arī mans vecaistēvs Ādolfs Šilde, mudinādams un apsveikdams katru politisku angažementu un patstāvīgu

spriedumu no manas puses. Arī abi vecāki ar savu kvēlo un neatlaidīgo degšanu par Latviju, ar savu priekšzīmi radīja manī cēlu un gaišu ideālu. Šie vārdi var izklausīties neskaidri vai pat salkani paviršam lasītājam, bet, ja cilvēks padomā par sevi: kas ir piepildīta dzīve? Tā nav nekas cits kā neatlaidīga sekošana cēliem un gaišiem ideāliem.

Pirms dažiem gadiem, latviešu tautas atmodas laikā, es ar lielu skepsi raudzījos uz Tautas Frontes aktivitātēm. Man ne īpaši patika viņu piedāvātais reformu komunisms un Latvijas PSR suverenitāte. Man vairāk simpātizēja atsevišķu disidentu ieturētā opozicionārā linija, arī Helsinku — 86 grupas un LNNK aktivitātes. Biju pārsteigts, ka latviešu tauta dāvāja TF tik lielu uzticību. Turklāt man likās, ka Maskava nekad nepieļaus Baltijas valstu atdalīšanos. Tāpēc man svarīgāka šķita konsekventa un taisna iestāšanās par patiesību, nekā ar liekulību samaksāti sīki soliņi uz priekšu. Tādēļ ļoti svarīgs brīdis man personīgi bija 1991. gada augusts. Pučš Maskavā neizdevās, un starptautiskajā arēnā

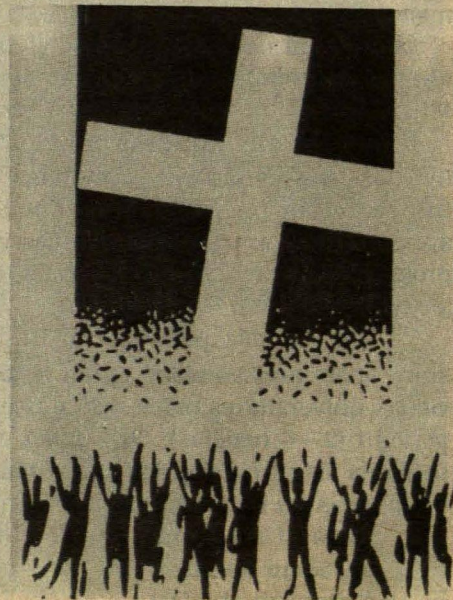
tika atzīta Baltijas valstu neatkarība. Līdz ar starptautisku atzīšanu latviešu tauta beidzot patiešām atguva iespēju pilnīgi patstāvīgi veidot savu nākotni. Beidzot Latvijas nākotne bija atkal pilnīgi latviešu rokās!

Bet man par pilnīgu nesaprašanu tautai, šķiet, negāja cauri pacēluma vilnis. Tieši otrādi — vēl 1991. gada rudenī padziļinājās nospiešība. Brīnījos arī, kādēļ Augstākās Padomes deputāti palika savos krēslos. Ar kādām tiesībām viņi varēja turpināt darbu, it kā nekas nebūtu noticis? Tagad taču latviešu tauta varēja veiksmīgi pieprasīt atgūtai likumīgai valstij likumīgu parlamentu un likumīgu Latvijas valsts valdību.

Tajā laikā es studēju otro gadu Berlīnes universitātē politoloģiju. Es nevarēju vairs palikt Vācijā un no malas brīnīties, kādēļ tas viss notiek. Nolēmu, ka jābrauc pašam uz Latviju. Beidzot atklāju, ka Berlīnes universitātē paredzēto pusgada prakses laiku varu izmantot, lai strādātu Latvijā. Šeit es ieradās pagājušā gada oktobrī.

—Kādēļ tu par savas prakses vietu izvēlējies tieši Kristīgo demokrātu savienību?

—Līdz šim jau daži man pazīstami Rietumu latvieši darbojas šeit, piemēram, strādā Augstākajā Padomē. Es neizvēlējos šādu darbu, jo AP politiskā linija man nesimpatizē. Es arī neredzu jēgu, kādēļ jāiesaistās šajā birokrātiskajā aparātā, veicot kādus

tehniskus pienākumus, jo tādā veidā politisko procesu ietekmēt nav iespējams, tavas zināšanas var tikt izmantotas, tev nemaz nezinot, kam par labu tū strādā. Sapratu, ka man vispieņemrotākā darbošanās vieta ir politiska partija.

Man bija pazīstami vairāki cilvēki no LNNK. Arī nacionālā tradīcija, bez šaubām, bija mūsu ģimenē. Taču fakts, ka pēc 1991. gada rudens tā arī nekas nesakustējās, manuprāt, liek izdarīt divus secinājumus: pirmkārt, ka nacionālie spēki "ārēji" nebija pietiekoši spēcīgi, un otrkārt, ka tiem arī iekšēji pietrūka spēka. Un tas ir visbūtiskākais. Šķiet, ka daudzi cilvēki, kas izmisīgi turas pie tā, ka mums ir vajadzīga latviska Latvija, diemžēl vairs nemaz skaidri nezina, kāpēc mums tā ir vajadzīga. Ja latvietis ne ar ko vairs īpaši neatšķiras no krieva, tad zūd jēga latviskai Latvijai. KDS es iepazīnu kā spēku, kas pievērsās šīs latviskās Latvijas piepildīšanai ar saturu.

Bez tam KDS arī tīri "ārēji" (jeb fiziski) var dot ļoti svarīgu ieguldījumu ceļā uz šo latvisko Latviju. Proti, KDS ar savu izlīdzinošo kristīgo domu, ar savu stipro bāzi tieši mums demogrāfiskā sastāva ziņā tik neizdevīgajā Latgalē ir varbūt vienīgais no godīgiem, patriotiskiem Latvijas spēkiem, kas potenciāli spēj piesaistīt arī tos Latvijas pilsoņus nelatviešus, kurus šobrīd ar demagoģiskiem solījumiem un lētiem glaimiem pievelk tādas galēji destruktīvas organizācijas kā "Saskaņa", "Līdztiesība", DCP u.c., kuru programmas noved nelatviešus strupceļā, kas var novest pie līdzīgas situācijas kā Bosnijā, ja tiek ignorētas latviešu tautas rūpes par izziņošanu tās vienīgajā dzimtenē.

—Vai daudzi latviešu jaunieši Rietumos vēlas savu nākotni saistīt ar Latviju?

—Puse no viņiem ir jau pilnīgi asimilēti tur, kur viņi dzīvo. Viņi zaudējuši saites ar Latviju un labi, ja vispār kaut ko runā latviski. Otrā puse ir tādi, kas latviski runā (nekas, ja arī ar akcentu), brauc uz Latviju vairākas reizes, varbūt pat šeit kaut ko kādreiz pastrādā. Tomēr lielākā daļa brauc uz šejieni izklaidēties, bet savu nākotni saistīt ar Latviju — šeit dzīvot, dibināt ģimeni un bērnus audzināt senču zemē viņi nedomā. Šie jaunieši jūtas piesaistīti gan Latvijai, gan arī tai otrai zemei, un, atbraucot

šeit, ilgojas pēc mājām tur. Savā ziņā viņi ir īsti amerikāņi vai kas cits, jo labāk jūtas Amerikā, labāk saprotas ar amerikāņiem. No otras puses, tur, Amerikā, viņi jūtas piederoši latviešu sabiedrībai, varbūt pat ģimenē un ar draugiem runā latviski, mazliet interesējas par Latvijas problēmām.

Jāsaka, savu nākotni saistīt ar Latviju vēlas mazāk kā 5% latviešu jauniešu Rietumos. Tie arī, manuprāt, ir īsti latvieši. Šobrīd ir pienācis laiks, kad īsts latvietis vairs nevar dzīvot ārpus Latvijas. Ja viņš nevēlas dzīvot Latvijā, nu, tad lai nemokās! Ak tu mūžs! Es domāju, ka tādiem cilvēkiem vajadzētu reiz izbeigt to mūžīgo svārstīšanos un kļūt par īstiem amerikāņiem.

Tomēr daudzi jaunieši vēl svārstās, un daži no viņiem varbūt brauks tad, kad šiet uzlabosies ekonomiskā situācija un dzīves apstākļi tiks pielāgoti Rietumu standartiem. Jāņem vērā, ka daļa no tiem, kas atgriežas, atgriezīsies apstākļu sakritības dēļ — viņi šeit kaut ko pastrādās, tad izrādīsies, ka nepieciešamas viņu iemaņas, sevišķi valodu zināšanas, un tā arī viņi šai vietai pamazām pieaugs. Bet skaidrs ir tas, ka tikai ļoti nēdauzdi brauks šeit ar stingru mērķi un apņēmību.

—Ar ko Latvijas jaunieši atšķiras no saviem vienaudžiem, tautiešiem Rietumos?

—Varu teikt, ka latviešu jauniešiem Vācijā visumā trūkst dzīves mērķa un satura. Tas ir tas pats, par ko es jau runāju. Man līdz ar to ir grūti ar viņiem nodibināt īsti draudzīgas attiecības, atrast kopīgas, dziļas intereses. Viņu aizraušanās, interese kaut vai par mākslu, filozofiju ir tāda kā sekla, bez satvara, kas dotu tam visam ideālistiska cilvēka dzīves jēgu. Ideālistisks cilvēks ir pirmām kārtām tāds, kas darbojas citu cilvēku, nevis savu personīgo kaprižu labā.

Tiem jauniešiem, kurus esmu sastapis šeit Latvijā, domas ir nopietnākas, dzīve — mērķtiecīgāka. Tiesa, daudzi šodien ir kļuvuši materiālistiski, ja salīdzina ar noskaņojumu, kas bija jaunatnē pirms, piemēram, četriem gadiem. Bet vismaz viņi savu dzīvi dzīvo šeit, kur ir viņu vieta. Es domāju, ka tas ir burvīgi — dzīvot tur, kur tu iederies. Nevaru nemaz to īsti izskaidrot, bet šī mijiedarbība starp dažādiem cilvēkiem, kas veido

vienu kultūru, ir kaut kas pats par sevi vienreizējs. Man liekas, ka Dievs ir ielicis katru cilvēku tur, kur viņam jādarbojas.

Vācijā pārticības dēļ jaunieši kļūst bezrūpīgi. Skolas ir par brīvu, vecāki var dot naudu. Augstskolās saņem stipendijas. Tā nu viņi novelk kādus desmit gadus studējot. Nav jau nekāda iemesla steigties. Studijas stiepj garumā, izmēģina dažādas specialitātes. Tāpat var ērti un glauni dzīvot. Ir pat tādi "mūžīgie studenti", kas studē līdz 40 gadiem un ilgāk, tā arī neko nopietnu dzīvē neizdara, paliek vecpuīši vai vecmeitas. Arī vidusmēra cilvēkam ir iespējas labi dzīvot — pavadīt brīvdienas Tenerifā, iegādāties labu dzīvokli, automašīnu. Lai to baudītu, nemaz nevajag augsti kvalificētu darbu. Ir arī "karjeristi", kuri paši nezina, kādēļ taisa karjeru un grib to "piķi" nopelnīt.

(Cerams, ka saruna turpināsies, ja tā jūs iepriecināja)

Pēc revolūcijas ČEHU STUDENTU BRĪVĪBAS CENA — MAKSAS IZGLĪTĪBA

Žaks Poitrass,

Kanādas universitātes prese

Ivans Pilips, Čehijas republikas Izglītības ministra vietnieks, uzmeta iznīcinošu skatienu kādam apmeklētājam. Viņš bija tikai pajautājis, vai mācībmaksas ieviešana Čehijas universitātēs ir nenovēršamas komunisma sekas.

Tad tas kļuva skaidrs. Čehu valdība ir nevis tikai spiesta to darīt ekonomisku apsvērumu dēļ, tā vienkārši to grib darīt.

"Likt maksāt par mācībām," teica ministrs, "ir pavisam ierasti civilizētās zemēs."

Studenti Rietumu universitātēs, īpaši tie, kas par mācībām maksā vairākus tūkstošus dolāru, diez vai izrādītu līdzjūtību čehu studentiem šajā sakarā. Jo galu galā čehiem ir bijusi bezmaksas augstākā izglītība līdz pat šai dienai, un tagad viņiem par studijām būs jāmaksā 4000—18 000 kronas gadā jeb 175—780 Kanādas dolāri. Bet vai tas atbilst principam — augstākai izglītībai jābūt pieejamai katram, neskatoties uz viņa ienākumiem? Čehijā katrs cilvēks nopelna vidēji 4500 kronas mēnesī jeb 195 Kanādas dolārus. Studentiem cenas par mācībām ir neapmaksājamas. Taču universitātes arī nevar iztikt bez naudas. Tās jau ir parādā 631 miljonu kronu jeb 27,4 miljonus Kanādas dolāru. Profesori notur lekcijas biroju telpās. Studētgrībētāji tiek atraidīti ne tādēļ, ka viņi nespētu samaksāt studiju maksu, bet tādēļ, ka universitātēm trūkst telpu. "Situācija ir nopietna", saka Karels Mali, Čehijas universitāšu padomes priekšsēdētājs, "un, ja kaut kas nemainīsies, mums vajadzēs strādāt vienu mēnesi gadā, nenoturot lekcijas un nemaksājot pasniedzējiem algu."

Bet izglītības ministra vietnieks Ivans Pilips, 30 gadu vecā birokrātiskā aparāta pārstāvis, kurš drīzāk izskatās pēc augstāko kursu studenta, nevis pēc ministra vietnieka, apgalvo,

ka ir kādi filozofiski iemesli, lai studenti maksātu.

Pirmkārt, tas padarīs skaidrāku studentu motivāciju. Līdz ar to mazāk būs to studentu, kuri isti nezina, kādēļ studē.

Otrkārt, prasot studiju maksu specialitātēs, kurās ir pārāk daudz absolventu, samazināsies "lieko" absolventu skaits.

Studiju maksām vajadzētu būt valdības apstiprinātām. Taču, ņemot vērā brīvā tirgus principus, kurus uzsver pati valdība, kā arī studentu apātiju un universitāšu sūdzībām par valdības nespēju finansiāli palīdzēt, šķiet, ka ir maz ticams, ka iecere būs īstenojama bez sarežģījumiem.

Ministra vietnieks Ivans Pilips pamato, ka ieviest mācību maksas

"Šodienas apātija ir pavisam dabiska postrevolūcijas situācijā. Negaidīti daudzi cilvēki saprot, ka ir vērts kaut ko mācīties." Ilona Knitlova, čehu studente

šajā rudenī būtu netaisnīgi attiecībā pret tiem daudzajiem jaunajiem cilvēkiem, kuri ir plānojuši šajā laikā uzsākt studijas. Viņš apgalvo, ka studiju maksa varētu būt 15—20% no tās summas, kas patiešām atbilstu pilnājam mācību izmaksai. Tā ir 20 000 kronas humanitārajām specialitātēm un 90 000 kronas eksaktajām, medicīnas un veterinārijas specialitātēm. Pašreiz vienīgais šķērslis, kas jāpārvar tiem, kas vēlas būt studenti, ir iestājeksāmenī. Tiks ievērots princips, ka tiem, kuri jau mācās bez maksas, līdz pat studiju beigām jāmaksā nebūs. Pašreiz studenti vēl nav tik organizēti, lai protestētu pret gaidāmo mācību maksas ieviešanu. Daļēji tas ir tādēļ, ka studentu kopības apziņa Čehijā ir vāja. Otrs iemesls — daudzi studenti saprot, ka mācībmaksas ieviešana ir pareizais ceļš. "Ja mēs vēlamies, lai studijām

būtu augsta kvalitāte, mums par to ir jāmaksā," saka Ilona Knitlova, angļu valodas un vēstures studente Prāgas Kārļa universitātē. Ir nepieciešams, ka mēs sākam maksāt par savu izglītību. Jautājums ir tikai, cik augstai jābūt studiju maksai. Francijā, piemēram, studiju maksa ir pietiekami mērena, lai katrs varētu to atļauties. Bet līdz ar to auditorijas ir pārpildītas, un grūti ir kontaktēties ar pasniedzēju individuāli un aktīvi iesaistīties kādās pārrunās.

No otras puses, teiksim, ASV universitātēs izglītība ir tik dārga, ka daudziem tā vispār nav pieejama. Čehijā students, kuram būs jāmaksā 10 000 kronas, nopietnāk pārdomās, vai viņam vērts sākt studēt.

Vai universitātes tagad nekļūs par bagāto cilvēku privilēģiju? Ivans Pilips atzīst: "Protams, arī es esmu par to nobažījies. Taču daudz kas ir atkarīgs no tā, cik labi funkcionēs šī sistēma. Ja tā darbosies labi, tad jaunieši, kas patiesi grib apgūt zināšanas, atradīs labāko izeju, kā to izdarīt."

Ilona Knitlova un Karels Mali izvirza savu noteikumu attiecībā uz mācībmaksas ieviešanu: "Valdībai vajag attīstīt labu aizdevumu sistēmu studentiem, tā, lai spējīgie, kuri nevar samaksāt, tomēr varētu studēt."

I. Pilips šo ideju uzņēma labvēlīgi, piebilstot: "Valdība varētu garantēt studentiem aizņēmuma iespēju vai arī ieviest citu sistēmu. Piemēram, kad students ir beidzis studēt un uzsācis strādāt, maksa par mācībām tiek saņemta atpakaļ no viņa nodokļiem."

"Diskusija par to, vai ieviest mācībmaksas universitātēs, ir izraisījusi aktivitāti studentu vidū," saka I. Knitlova. "Bet Prāgas ielās nevalda tāds noskaņojums kā 1989. gadā, kad masveida studentu protesti gāza komunistu valdību."

**No angļu valodas tulkoja
MĀRCIS GOBIŅŠ
un JOLANTA APINE**

INESE VOIKA

VISPIRMS ES ESMU SIEVIETE

Ja jūs neinteresē vai vienkārši nešķiet būtisks tas, kas notiek ārpus mazās mīļās, nomaļās un tik centrālās mājas Latvijas, tad varat pāršķirt šo lappusi. Mana sarunas biedrene Marta Kastelli nekad Latvijā nav bijusi, viņas tālākā vizīte Eiropā vedusi uz Šveici. Viņai ir 23 gadi un tikko kā iegūta grāmatvedības specialitāte.

Visu mūžu Marta dzīvojusi Argentīnas galvaspilsētā Buenos Airesā. Lai uzburtu jums sarunas atmosfēru, pateikšu, ka sēžam retro stila mēbelēs Martas draudzenes Alehandras mājā, kuras pagalmā pārējie viesi turpina ēst uz ogleņiem ceptus dažādu lopu gaļas gabalus, bet mājas tēvs dancina visas pasākuma dāmas "Tango" ritmos. No fotogrāfijas uz mums noraugās saimnieku meita ar savu līgavaini, bet stūrī stāv viņu kāzu dāvanai paredzētais ledusskapis. Arī uz ielas ir relatīvi mierīgi, jo esam 15 miljonu lielās Dienvidamerikas Parīzes — Buenos Airesas turīgo ļaužu rajonā. Bet mēs tērzejam.

—Marta, kas tu esi?

—Es esmu vienīgā meita vidusšķiras ģimenē no Buenos Airesas.

—Šai atbildē slēpjas tik daudz nezināma, ka es lūgšu paskaidrot — ko nozīmē dzīvot Buenos Airesā?

—Jums nav īpaši jāuztraucas par savu dzīvi, dzīvojot Buenos Airesā. Cilvēki pārējā valstī dzīvo citos apstākļos. Buenos Airesā cilvēkiem ir pieejamas vairākas lietas, ar ko citur ir grūtāk — medicīniskā palīdzība, kaut vai tāda muļķīga lieta kā kino.

—Ko tu domā par savu pilsētu — Buenos Airesu?

—Ļoti liela, ļoti aizņemta. Dažreiz man tā patīk, bet dažreiz krīt uz nerviem — par daudz cilvēku, par daudz mašīnu. Tad es gribētu kaut kur tikt no tās projām. Man šķiet, ka tā ir ļoti skaista pilsēta. Es, šķiet, varētu laimīgi nodzīvot Buenos Airesā visu savu dzīvi.

—Un ko nozīmē vidusšķiras ģimene?

—Ģimene, kura var atļauties sūtīt savu bērnu universitātē un ceļot. Mans tēvs ir menedžeris, māmiņai arī ir bizness, tāds neliels, bet tomēr pietiekams.

—Un kur tad ir ceļojusi tava vidusmēra ģimene?

—Esmu bijusi ASV, tepat apkārt Argentīnai — Čīlē, Urugvajā, Brazīlijā.

—Un Eiropa?

—Esmu bijusi tur divas reizes. Biju tur viena pati pirms pusotra gada, kad biju tulks konferencē Šveicē, tāpēc nebija iespēja daudz ko apskatīt.

—Kas tev ir Eiropa?

—Tā ir vieta, kur dzimusi kultūra. Mums ir ļoti stipras saiknes ar Eiropu. Lielākā daļa iecerotāju Argentīnā nākuši no Spānijas, Itālijas. Arī mani senči lielākoties ieceļoja no Itālijas, bet viena astotā daļa mani ir iedzimto vai, kā jūs saucat, indiāņu asinis.

Vēsturiski mūsu valstis ir Eiropas spēcīgi ietekmētas, taču šodien jau mana lielas atšķirības. Man patika dažas lietas Eiropā: man patīk, ka jūs sekojat laika plānošanai, ka viss iepriekš ir noorganizēts. Taču es atklāju, ka Eiropā cilvēks nezina, kā improvizēt. Ja viņam jādara kas negaidīts, viņi ir sprukās.

Mēs savukārt nezinām, kā plānot, bet spējam operatīvi rīkoties, kad kaut kas saiet dēļi vai jāizlemj vienas divu minūšu laikā. Man liekas, ka cilvēkam vairāk jāatbrīvojas. Eiropieši nekad neraudātu publikas priekšā, viņi nepārtraukti sevi kontrolē.

—Vai tu pati jūties kā daļa no savas zemes?

—Es patiesi mīlu savu zemi. Es zinu, ka te trūkst tik daudz lietu un daudz būtu darāms, bet tas jau nemazina manu mīlestību.

Es neesmu tipiska argentīniete. Es neēdu gaļu vai daru to ļoti reti. Esmu labi organizēta, zinu, ko gribu. Agrāk es teicu, ka braukšū dzīvot kaut kur

citur. Visbiežāk teicu, ka došos uz Štatiem. Tagad man šķiet, ka varētu tur apmesties uz britiņu, bet es negribētu, lai mani bērni aug kādā citā zemē.

Par spīti visam, es saku, ka mēs esam labi cilvēki.

—Kas ir vērtības tavā dzīvē?

—Vispirms es esmu sieviete. Tad meitene no Buenos Airesas. Tad — grāmatvede. Tad — argentīniete. Tad — pasaules iedzīvotāja, meita, draudzene. Ja tu jautātu pirms gada, es to neierindotu tādā secībā. Šobrīd šķiet, lai arī ko es darītu, ir jāpiepilda sava dzīve kā sievietei. Nekādā ziņā nedomāju, ka man būtu jābūt vienlīdzīgai ar vīrieti. Jā, es gribētu darīt grāmatveža darbu, bet darīt to kā sieviete.

—Vai visas jūs tādas Argentīnā? Mēs Latvijā jūtam, ka meitenes Rietumos ir krietni emancipētākas par mums.

—Visbiežāk mēs esam tādas, kā es tev mēģinu iestāstīt. Protams, arī pie mums ir feministes, ir tās, kurām patīk būt zem vīrieša tupeles un kurām šķiet, ka viņas nav piepildījušas savu dzīvi, ja nav dzemdējušas 10 bērnus.

—Tā kā mēs šobrīd runājam angļiski, es nevaru nepajautāt, kur tu iemācījies runāt valodu, kuru šai pasaules galā tik bieži nemaz nedzird?

—Es gāju speciālā valsts skolā, kur pastiprināti mācījās franču, latīņu, angļu valodu. Pie mums īpaši populāri ir mācīties portugāļiski, jo uz ziemeļiem atrodas lielā Brazīlija. Neviens nemācās mazās valodas, arī krievu diemžēl ne.

—Paldies tev par palīdzību, tulkojot latviešu stāstus par savu zemi no angļu valodas uz spāņu valodu!

—Bija prieks palīdzēt un man šī valsts ir ieguvusi konkrētus apveidus, pateicoties lātviešiem, ko satiku. Pirms tam zināju vairāk par Lietuvu, jo mana draudzene tepat Buenos Airesā ir izceļojušo lietuviešu pēctece, kuri ir saglabājuši savu kultūru, valodu un interesi par dzimteni.

Es cienu jūs sparpu. Latvieši ir drosmīgi. Jūs esat pilni ar cerību. Man gribētos, lai jūs ko darītu lietas labā, citādi tukša cerība jūs iznīcinās.

Tautiete INGŪNA VILMANE

VARAVĪKSNE

"Lūdzam Jūs pagodināt ar savu klātbūtni korporācijas VARAVĪKSNE 65 gadu jubilejas svinībās Latvijā, Rīgā piektdien, 1992. gada 27. novembrī, kā arī aicinām uz jubilejas balli 1992. gada 28. novembrī plkst. 19.00 Arhitektu namā Torņu ielā 11."

Tas viss bija lasāms gaumīgi un smalki izstrādātajos mākslinieka Aivara Skujas veidotajos ielūgumos, kurus korporācijas "Varavīksne" fukši personīgi nodeva studenšu un studentu korporāciju prezidijiem, kā arī goda viesiem mēnesi pirms jubilejas svinībām.

Un lūk — gluži nemanot, svētku diena jau klāt. Tā bija visiem parasta, bet studenšu korporācijai "Varavīksne" īpaša piektdienas pēcpusdiena, kad (pulcējās studenšu un studentu korporāciju prezidiji un viesi) plkst. 15.00 Sv. Jāņa Ev. — Lut. baznīcā uz studenšu korporācijas "Varavīksne" 65 gadu dibināšanas jubilejas svētkiem prāvesta Jāņa Liepiņa vadībā. Baznīca rotāta brīnišķīgām un gaumīgām mārtiņrožu kompozīcijām, par kurām paldies sakāms fil! Dacei Grīviņai. Tas nošķaņu padara vēl apgarotāku un aizkustinošāku. Arī

Dievkalpojuma laikā kopīgi tiek dziedāti divi korāļi, kuru tekstu autors ir arhibīskaps prof. dr. theol. Kārlis Kundziņš — studenšu korporācijas "Varavīksne" goda filistrs un prāvesta Jāņa Liepiņa skolotājs. Svētbrīža beigās visi nodziedājām latviešu tautas himnu "Dievs, svētī Latviju".

Pēc neilga brīža un laba vēlējumiem savā starpā, klātesošie pa Vecrīgas romantiskajām ieliņām dodas līdz Brīvības piemineklim. Ar nelielu klusuma brīdi tiek godinātas aizsaulē aizgājušās varavīksnietes.

Tālāk svētku dalībnieki dodas uz LU Mazo aulu, kur notiek svētku koncerts. Studenšu korporācijas "Varavīksne" krāsas — zils — zelts — violets — mirdz visā savā krāšņumā no griestiem līdz pat parketam. Par to miļš paldies sakāms fil! Skaidrītei Leimanei, kā arī jau iepriekš minētajai fil! Dacei Grīviņai. Viesus pie iejas Mazajā aulā miļi sagaida t/l seniore Renāte Ligere, fil! Inga Apsīte un oldermane Māra Gaile. Viņus lūdz parakstīties korporācijas "Varavīksne" viesu grāmatā un tālāk viņi tiek miļi vadīti zālē.

Zālē skan klusinātā mūzika. Tau-

ore Renāte Ligere. Neliels klusuma brīdis, godinot aizsaulē aizgājušās varavīksnietes. Uz katedras tiek aizdedzinātas studenšu korporācijas "Varavīksne" krāsu sveces, fil! Ludmila Poroikova novada mūsu tautas himnu "Dievs, svētī Latviju".

Seniore turpina savu uzrunu un stāsta par tiem dvēseles spēka avotiem, kuri nav ļāvuši studenšu korporācijai "Varavīksne" sabrukt ilgajos tumsības gados. Par studenšu korporācijas "Varavīksne" vēsturi klausāmie viceseniores Evas Pavlovskas stāstījumā. Pēc tam magistrum cantandi fil! Elma Eglīte novada "Karoga dziesmu", kurai teksta autore ir Elza Stērste, bet mūziku komponējis prof. Jāzeps Vītols. Sekretāre Inga Dedze nolasa telegrammas un apsveikumus: no vecākās varavīksnietes Annas Strautnieces, no fil! Ivetas Brikmanes, kas papildina zināšanas Oksfordas Universitātē Anglijā, no fil! Valentīnas Zeiles, kas Latvijas valdības uzdevumā atrodas Vācijā, no Ņujorkas kopas varavīksnietēm t/l seniores Maijas Riekstiņas un t/l sekretāres Sari Mednis, kā arī no Kanādas varavīksnietēm I. Radišcevas — Caucēs, H. Balodes — Romanovskas. "Varavīksni" neaizmirst arī fil! Ludmilas Poroikovas māsa, aktrise Vera Singajevska. Paldies!

Viesi ir pulcējušies zālē, kur pirmo reizi pēc stagnācijas gadiem sarīkojums ir savā vietā — tā savā runā uzsver Latvijas Universitātes rektors J. Zaķis, kas kopā ar kundzi arī ielūgti šajās jubilejas svinībās. Jūtami pagodinātas, ka rektors prof. J. Zaķis šajā brīdī ir ar mums. Savā runā viņš aicina palikt vienmēr uzticīgiem savai tēvzemei, korporācijai, protams, pašiem sev un arī Latvijas Universitātei. Kopā ar prorektoru prof. R. Kondratoviču dāvina studenšu korporācijai "Varavīksne" skaistu strelēcijas ziedu un savā uzrunā varavīksnietēm saka arī šādus vārdus: "Cienījamās varavīksnietes! Jūsu Alma mater sveic jūs 65 gadu jubilejā! Mirdziet spoži savu daudzo māsu vidū! Izstarojiet goda prātu, tautisko apziņu, taisnīgumu, patiesīgumu, sievišķību! Jaunajām meitenēm dodiet ticību savām spējām un draugiem!"

Apsveicēju vidū ir arī arhitekts Atis

▼ Caur ziedu patieso krāšņumu un baznīcas svēti svinīgo puskrēslu sveču gaismā jublāres dodas uz altāra pusi, kur altāra telpā viņas sagaida citu korporāciju prezidiji un viesi

korporācijas "Varavīksne" krāsu nozīme ar prāvesta Jāņa Liepiņa mīlestību iesvētīta tieši šajā Rīgas baznīcā 1991. gada 28. novembrī, tāpēc šie jau ir otrie svētki šajā baznīcā.

tiete Ingūna Vilmane uz klavierēm atskaņo melodiskas mūzikas variācijas — tēmas, kas visos rada vienotības, sirsnības un svinīguma izjūtu.

Ir plkst. 17.00, neviena vieta zālē nav brīva un konventu atklāj t/l seni-

Rozentāls ar kundzi, kurš ir studentu korporācijas "Varavīksne" goda filistres Elli Rozentāles mazdēls. Jubilāres sveic arī studentu un studentu korporāciju prezidiji.

Vārdu lūdz atjaunotās korporācijas "Varavīksne" pirmā seniore fil! Vallija Mākēna. Viņa stāsta par studentu korporācijas "Varavīksne" atjaunošanās laiku un izsaka vēlējumu, pārliecību, ka tikai ar gaišām domām un darbiem cilvēki var uzvarēt tumsu.

Dažus vārdus grib teikt arī studentu korporācijas "Varavīksne" fil! no Kanādas kopas — Antonija Tiltiņa. Viņa stāsta par saviem jaunības gadiem Latvijā un atkārtoti uzsver, ka tieši Latvijas Universitātes diploms ir palīdzējis izdzīvot un pierādīt sevi tur, Kanādā. Nobeidzot savu svētku konventu, fil! Ludmila Poroikova novada studentu himnu "Gaudeamus igitur". Tā skan plaši, skaisti un varēni. Dziedot 4., 5., 6. pantu, studentu korporāciju pārstāvji parāda īpašu godu, sveicinot Akadēmiju, Sievieti, Republiku, savus deķeļus noņemot. Dziesmai izskanot, seniore Renāte Ligere paziņo, ka svētku konvents ir beidzies.

Tad seko lūgums visus pagodināt ar savu klātbūtni uz tasi kafijas Latvijas Universitātes pasniedzēju "pagrabiņā". Tur gaida liels svētku klinģeris ar 66 degošām svecītēm vidū. Tas viss pašu varavīksniešu un ekonomes fil! Sandras Kuškes vadībā sarūpēts un izdomāts. Īpaši jau gribēts iepriecināt zelta filistres.

Īsām un sirsniņām uzrunām seko kopīgi dziedamas dziesmas, kurās īpaši skanīgi skan studentu korporāciju fukšu balsis.

Ir īpatni brīva gaisotne, tāpēc varam secināt, ka arī studentu korporācijas prot svinēt svētkus un kopā ar studentu korporācijām laiks aizskrien nemanot. Katrs ir atpūties, izklaidējies un iegūjis jaunus draugus. Jūtamies skumji, ka šis vakars tik ātri pagājis, taču esam gandarīti par padarīto darbu. Tā vienība, kura bija sākusies starp korporācijām svētku konventā Mazajā aulā, turpinājusies pasniedzēju "pagrabiņā", ir kļuvusi vēl ciešāka un patiesāka. Šķiroties mēs visi nodziedam "Pūt, vējiņi".

Nākamajā dienā — balle Arhitektu namā. Vakarā vada fil! Ludmilas Poroikovas krustdēls — aktieris Gundars Āboliņš. Pēc nelielas seniores

▼ *Latvijas Universitātes kāpnes uz Mazo aulu bija par mazām un šaurām, lai varētu nofotografēt visi studentu korporācijas "Varavīksne" 65 gadu dibināšanas jubilejas svētku konventa dalībnieki*

Renātes Ligeres uzrunas, noklausāmies ļoti izjustu un mākslinieciski augstvērtīgu klasiskās mūzikas koncertu, kurā piedalās operas soliste Karmena Radovska, pianiste Inta Villeruša un vijolnieks profesors Valdis Zariņš (jāatzīmē, ka visi mākslinieki tiek lūgti un arī neatsakās palikt uz tasi kafijas). Mūzika saplūst kopā ar šīs mājas dvēseli, ar baltajām vakarkleitām, kas īpaši pārsteidza un iepriecināja svētku viesus un arī pašas jubilāres. Šādi tērpi un atmosfēra mūsu korporācijā ir pirmo reizi pēc 1940. gada.

Koncertu turpina fil! Ingūna Aupmane, kura nolasa divus korporācijas "Varavīksne" fil! Vilmas Kaldešas dzejoļus, kas veltīti šiem svētkiem. Vakarā svinīgās daļas beigās varavīksniešu ansamblis nodzied himnu — lūgšanu "Dod mums vienprātību, Tēvs" (Meridas Māliņas mūzika, Leonīda Breikša dzeja), kas veltīta tieši studentu korporācijai "Varavīksne", kā arī visi kopā nodziedāja latviešu tautas dziesmu "Pūt, vējiņi".

Nu jau laiks polonēzei un pirmajam valsim — īpaši gaiša un eleganta atmosfēra, brīva gaisotne — galanti kungu un burvīgas dāmas.

Ir pusnakts un neliels atelpas brīdis. Pēkšņi skan klusināta mūzika — Inta Villeruša atskaņo Brāmsa mūziku. Jauks koncerts gandrīz stundas

garumā. Arhitektu nama dvēsele un šī mūzika ir savā būtībā radniecīgas, tāpēc tās dziļi saviļņo klausītāju sirdis. Ir tāda sajūta, ka neesi vairs sevi, bet gan kur tālumā, kaut kur aiz reālās dzīves un atrast sevi pašu, veidot sevi pašu un būt sev pašam. Esam uzlādējušas!

Šis garīguma dvēseliskais mirklis ir garām un atkal ir kopīgi foto, kopīgas un atšķirīgas sarunas, atmiņas, dziesmas, liksmības un, protams, dejas līdz pat pirmajai rīta gaismai. Daļa no jauniešiem uzturas arī Arhitektu nama pagrabiņā, kur Gundars Āboliņš ar savu kolēģi sniedz priekšnesumu, kurā iesaistās arī visi tur klātesošie, tāpēc varam teikt, ka katrs ir atradis savu vietu un savus draugus šajā namā — svinībās.

Varam secināt, ka esam atjaunojušas savas korporācijas devīzi — Darbam, dailei, vienībai. Šādi svētki šādā laikā palīdz cilvēkam dzīvot, cerēt, darboties un priecāties. Un nekas nav par greznu, jo, dodot un neželējot neko otram, mēs taču gūstam arī sev. Šodien tikai mācāmies svinēt svētkus, priecāties un savu būtību novērtēt.

SERGEJS SILARĀJS, akadēmiskās vienības "Austrums" vecbiedrs

PAR MANIEM STUDENTA LAIKIEM

1992. gada 10. novembrī "Austrumā" nolasītais priekšlasījums *pārpublicēts no vienības iekšējā izdevuma "Austruma Vēstnesis" (Rīgā, 1993. g. febr., Nr. 2)*

Šovakar es jums gribētu pastāstīt par maniem studenta laikiem, par to, kā mēs toreiz studējām.

Es iestājos Latvijas Universitātes Filoloģijas un filozofijas fakultātes klasiskās filoloģijas nodaļā 1934. gadā, tātad pirms 58 gadiem. Mēs toreiz, protams, tāpat kā tagad, klausījāmies lekcijas, mācījāmies, gājām uz eksāmeniem, reizēm nolikām, reizēm arī izkritām, taču bija arī diezgan daudz atšķirību. Un par tām nu es jums gribētu pastāstīt.

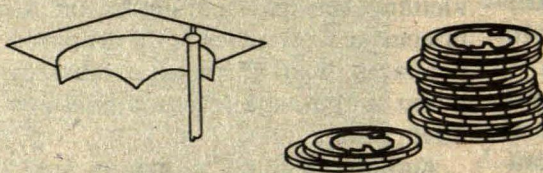
Vispirms, toreiz Rīgā bija tikai viena augstskola - Latvijas Universitāte, neskaitot Mākslas akadēmiju un Konservatoriju, un tajā ietilpa arī visas tehniskās fakultātes, kas tagad ietilpst Latvijas Tehniskajā universitātē, kā arī Medicīnas, Farmācijas un Lauksaimniecības fakultātes. Jelgavas Lauksaimniecības akadēmiju nodibināja tikai 1939. gadā. Tādā kārtā visa akadēmiskā saime bija, tā sakot, zem viena jumta un tas deva arī tādu lielāku vienotības un kopības sajūtu.

Tagad pāris vārdu par materiālo pusi. Lekciju nauda bija diezgan augsta, bet mazturīgiem un, protams, sekmīgiem studentiem to samazināja, vai arī pilnīgi atlaida. Bija arī stipendijas, bet to nebija daudz, un uz tām varēja pretendēt tikai sevišķi spējīgi un apdāvināti studenti. Pārējiem, kuriem vecāki nevarēja nodrošināt bezrūpīgas studijas, vajadzēja pašiem par sevi gādāt un piepelnīties. Daudzi studenti toreiz, paralēli studijām, strādāja, arī es dabūju kādus pāris gadus pastrādāt. Protams, tas studijas apgrūtināja un ievilcināja. Bet tad 1938. gadā nodibināja Studiju fondu, no kura izsniedza stipendijas visiem mazturīgiem un sekmīgiem studentiem, kas to vēlējas. Taču šīs stipendijas bija tikai aizdevums, kas pēc studiju beigšanas bija jāatmaksā. Toreiz šādas stipendijas - aizdevumus no Studiju fonda saņēma apmēram trešā daļa visu studentu.

Nezinu, kā būtu bijis ar to atmak-

sāšanu, mēs jau tik tālu netikām, 1940. gadā padomju vara studiju fondu likvidēja, bet izsniegtos aizdevumus nepiedzina, taču manā studiju laikā tas bija ļoti liels atvieglojums, kas nodrošināja netraucētas studijas visiem spējīgiem un centīgiem jauniešiem, neatkarīgi no viņu materiālajiem apstākļiem. Šīs stipendijas izmaksāja tikai mācību gada laikā, bet, kas tās gribēja saņemt arī vasaras brīvlaikā, tam vajadzēja vasarā strādāt lauku darbos, svešā saimniecībā. Taču mēs par to nežēlojāmies, jo bija gluži patīkami tā pavadīt vasaru ārpus Rīgas, svaigā gaisā un lauku zaļumā. Tā arī es vienu vasaru pavadīju Raunā, otru Kaugurēs, pie Valmieras, Gaujas krastos. Bija jauki.

Tagad par pašu studēšanu. Tā nu gan krietni atšķīrās no tagadējās. Kad es biju laimīgi nokārtojies iestāju eksāmenus un pirmo reizi kā pilntiesīgs students iegāju fakultātē un piegāju pie lekciju saraksta, man radās sarežģīta problēma: uz kādām lekcijām pierakstīties, kādus priekšmetus klausīties šogad, kādus atstāt uz nākošiem gadiem. Jūs to tagad nevarat saprast, bet toreiz humanitārajās fakultātēs nebija kursu sistēmas, bet gan tā sauktās brīvās studijas. Tas

nozīmēja, ka mums bija saistoša tikai mācību programma un lekciju saraksts, bet katrs students varēja brīvi izvēlēties priekšmetu secību. Varēja no attiecīgajā semestrī lasītiem priekšmetiem izvēlēties, kādas lekcijas klausīties, kādus priekšmetus atstāt uz vēlāku laiku. Tas jau bija ļoti domāts, lai pieradinātu studentus pie patstāvīga darba, bet mums, jauniešiem, kas nācām no vidusskolas ar tās sistemātisko un noteikto mācību gaitu, šāda brīvība sagādāja lielas grūtības. Mēs taču vēl nezinājām priekšmetu savstarpējo sakarību, nezinājām, kurš priekšmets jāņem vispirms, un tā arī studiju sākumā pielaidām kļūdas. Arī eksāmeni

nebija obligāti jākārtoti tūlīt pēc priekšmeta noklausīšanās, tos varēja atstāt uz vēlāku laiku, pat uz nākošajiem gadiem. Bija tikai eksāmenu minimums pirmajiem trim gadiem, tā pirmajā gadā bija jānokārto vismaz trīs eksāmeni (vienalga kādi). Cik bija eksāmenu minimums otrajā un trešajā gadā - vairs neatceros, bet pēc tam varēja studēt, cik ilgi vien grib un cik ilgi vecāku naudas maks atļāva. Tad arī radās tā sauktie mūžīgie studenti, kas studēja desmit un vairāk gadu. Studēja, pa laikam nolika kādu eksāmenu, baudīja visus studentu dzīves jaukumus un dziedāja: "Ak, vecā buršu greznība, kam aizsteidzies tik drīzi". Lūk, kāda brīva studierēšana mums toreiz bija.

Viens apstākļi stipri sarežģīja un apgrūtināja mūsu studijas, lai gan toreiz mēs to tik smagi neizjutām, un tas bija — mācību grāmatu trūkums. Nezinu, kā tas bija citās fakultātēs, bet pie mums maz bija to studentu, kuriem pašiem bija kādas mācību grāmatas, izņemot vienīgi vārdnīcas, bez kurām nevarēja iztikt, un kuras tad arī bija visiem. Citas mums vajadzīgās mācību grāmatas vienkārši nebija dabūjamas. Tā nu mēs savā studiju darbā bijām pilnīgi atkarīgi no fakultātes bibliotēkas, tur noritēja visa mūsu studēšana. Sēdējām bibliotēkā, urbāmies grāmatās un - studējām. Taču grāmatu visiem nepietika, un, piemēram, tādu mums nepieciešamu grāmatu kā Lūbķera Reallexicon mēs, burtiski, rāvām viens otram no rokām laukā. To es vēl ļoti atceros. Starp citu, tagad man šī grāmata ir pašam, stāv manā grāmatu plauktā, šad tad tiek pāršķirstīta, bet toreiz, kad tā man bija tik nepieciešama, man tās nebija. Tā jau nu tai dzīvē reizēm gadās.

Sakarā ar šo mācību grāmatu trūkumu, mūsu studēšanā ļoti liela nozīme piekrita lekciju piezīmēm. Tās mums atvietoja mācību grāmatas, un visa mācīšanās un gatavošanās uz eksāmeniem, galvenokārt notika pēc lekciju piezīmēm. Tā nu mēs lekcijas cītīgi rakstījām, kamēr rokas metās stīvas, un pēc tam pēc šīm piezīmēm gatavojāmies uz eksāmeniem. Mēs arī brālīgi apmainījāmies ar tām, un, ja

izdevās dabūt labas piezīmes no iepriekšējā gada, tad tas bija attaisnojošs iemesls, lai, sevišķi pavasaros, vienu otru lekciju nobastotu. Man taču piezīmes ir, tad jau varu vienu otru reizi uz lekciju neaiziet, jo lekciju apmeklēšana obligāta nebija.

Dažreiz gan tad varēja gadīties nepatīkami pārsteigumi. Tādu muļķību arī es izdarīju pašā pirmajā studiju gadā un pie tam tik svarīgā priekšmetā, kā grieķu vēsture. Dabūju ļoti labas, sīkas lekciju piezīmes no iepriekšējā gada, un tad jau dažu labu reizi klausītavā nerādījās. Cītīgi izmācījos visu, kas piezīmēs bija rakstīts, droši gāju uz eksāmenu, bet... Pirmos divus jautājumus atbildēju labi, bet pie trešā paliku ar vaļā muti, jo manās labajās piezīmēs par šo jautājumu nekas nebija teikts. Izrādījās, ka prof. Ķīķauka šogad savās lekcijās bija apskatījis vēl dažus citus jautājumus, par ko iepriekšējos gados nebija runājis. Un tā es šajā svarīgajā priekšmetā — grieķu vēsturē — dabūju tikai "sekmīgi", tāpat - trijnieku. Un par to man vēl tagad ir kauns. Gadījās arī tā, un man tā bija laba mācība. Bet vispār, mēs bijām pieraduši un ar savām lekciju piezīmēm iztikām tīri labi.

Tā nu mēs studējām, bet kā bija ar brīvā laika pavadīšanu? Protams, katrs to pavadīja pēc saviem ieska- tiem, tāpēc es varu runāt tikai pats par sevi, taču tas nebūtu sevišķi interesanti, tādēļ par to tikai nedaudz. Katrā ziņā tiem studentiem, kas nāca no provinces, Rīga bija pilnīgi jauna pasaule, ar kuru bija interesanti iepazīties un kas deva bagātīgas iespējas brīvā laika pavadīšanai. Arī es, ienācis Rīgā no Cēsim, steidzos iepazīt šo jauno pasauli. Vispirms jau pati Rīga. Pēc lekcijām bieži gāju kājām uz savu apmešanās vietu Hospitāļu ielā, pie tam katreiz pa citu ceļu, lai tikai ātrāk iepazītos ar

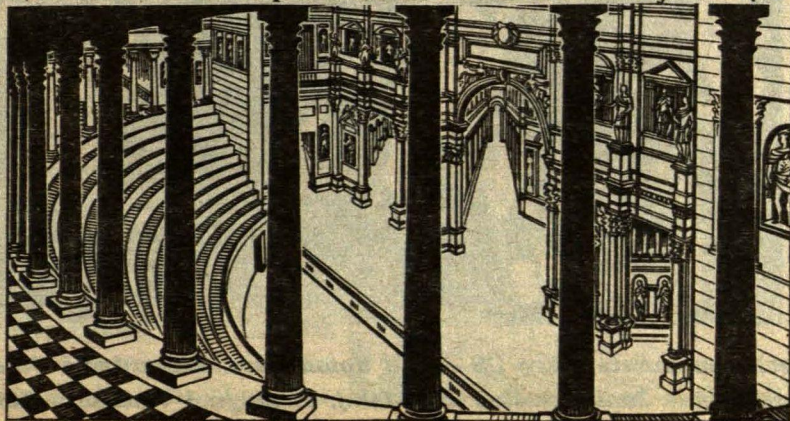
Rīgu. Nu, un tad — opera, teātri, tā man bija istu brīnumu pasaule. Protams, visa tā mākslas baudīšana bija atkarīga arī no maka biezuma, taču arī es ar savu paplāno maciņu dažu labu vakaru nosēdēju vecajā Dailes teātri pašā pēdējā rindā, jo tā bija vislētākā. Trīs reizes noskatījos Ziverta Ākstu, trīs reizes Lāgerlēvas Ģestu Berlingu, un pēc tam vēl ilgi pēc pusnakts staigāju pa ielām (toreiz to varēja droši atļauties), nevarēdams atjēgties no teātri gūtā pārdzīvojuma.

Bet tagad par studentu sabiedrisko dzīvi. Man ar nožēlu jāatzīst, ka tagadējo studentu dzīvi maz pazīstu, bet man šķiet, ka mēs toreiz vairāk izjutām vientulību un vajadzību pēc draugiem un sabiedrības. Toreiz kopmītņu nebija un tie studenti, kas nāca no provinces, no ārpus Rīgas (un tādu tomēr bija lielākais vairums), dzīvoja katrs atsevišķi. Tie irēja t.s. mēbelētās istabiņas privātos dzīvokļos un dzīvoja tur vieni paši. Arī es irēju tādu istabiņu Hospitāļu ielā, pēc lekcijām atgriezos tajā un — biju tur viens. Bet cilvēks pēc savas dabas ir sabiedrīks, senie grieķi cilvēku sauca par ζοογ πολιτικογ (zoon politikon) — sabiedrīks dzīvnieks, cilvēkam vajadzīgs citu cilvēku tuvums, vajadzīgi draugi, vajadzīga sabiedrība. Un šo vajadzību pēc sabiedrības mēs centāmies apmierināt studentu organizācijās. Toreiz šādu organizāciju bija daudz un dažādas, tā kā izvēle bija liela. Vispirms korporācijas ar savu bravurīgo uzstāšanos, tad konkordijas (tās gan maz pazīstu), tad nacionālās studentu biedrības (ar Austrumu priekšgalā), tālāk nacionāli-latviski orientētas vienotnes un bez tam vēl daudz dažādu atsevišķu biedrību. Nacionālās studentu biedrības un vienotnes 1935. gadā apvienojās un nodibināja Studentu vienību savienību. Tajā ietilpa desmit

vienības: Austrums, Atauga, Ziemeļlis, Ziemeļniece, Kāvi, Kurša, Lūdums, Ausma un Latviete, tad vēl latgalešu studentu biedrība Dzimtēne. Vēlāk pievienojās vēl divas vienības: Rītums un Avots. Nu, un tā šī vientulības sajūta un vajadzība pēc draugiem un sabiedrības mani pamudināja iestāties Austrumā. Mani turp aizveda mana tēva paziņa Austruma vecbiedrs Veidnieks, un tur es atradu savas otrās mājas. Toreiz mums Austrums, patiešām, bija istas mājas. Mums katram bija Austruma durvju atslēgas, mēs katrā laikā varējām tur ierasties un pavadīt savus brīvos brīžus. Arvien tur varēja sastapt arī citus draugus, un tā mēs bijām pasargāti no vientulības mūsu mēbelētajās istabiņās. Ko tad mēs tur darījām? Galvenā, protams, bija Austruma oficiālā darbība: sanāksmes un sarīkojumi, taču tas jau ir atsevišķs temats. Te es tikai gribētu atcerēties to individuālo laika pavadīšanu un darbošanos Austrumā, bet tā nu bija ļoti dažāda, pēc katra vēlēšanās. Varējām klausīties radio (toreiz jau tādu tranzistoru vēl nebija), varējām spēlēt klavieres, ja pratām. Varējām lasīt, jo Austrumam bija laba bibliotēka. Nu, un tad vēl dažādas spēles: biljards, galda teniss, novuss, šahs, dambrete. Šajās spēlēs rikoja pat turnirus, un arī es vienu reizi kļuva par Austruma meistarā novusā. Tā lūk. Es tikai vēl gribētu atzīmēt to mājīguma izjūtu, ko mums Austrums sniedza un kas mums bija vajadzīga. Austrumā nekad nebija garlaicīgi, tur mēs nejutāmies vientuļi, tur mēs radām sev draugus un sabiedrību, tur mēs jutāmies kā mājās.

Ja jau esmu sācis stāstīt par maniem studiju laikiem, tad gribētu vēl pastāstīt arī par zinātnes disciplīnu, kuru es toreiz izvēlējos, par klasisko filoloģiju. Man gan neizdevās studijas pabeigt, tās pārtrauca karš, un pēc kara, kad atgriezos Rīgā pēc tālāla ceļojuma pa "plašo dzimteni", mani kā bijušo leģionāru vairs Universitātē neņēma. Taču klasiskā filoloģija ir palikusi mana "lielā mīlestība" visam mūžam. Tagad jau klasiskā filoloģija nav tā isti "modē", un viens otrs, varbūt, pat lāgā nezina, kas tā tāda isti ir. Tāpēc drusku pastāstīšu par to.

(Turpinājums sekos)

SACENSĪBAS BASKETBOLĀ

Noslēgušās Universitātes kausa izcīņas sacensības BASKETBOLĀ VĪRIEŠIEM. Spēlēm pieteicās 11 komandas, kuras tika izlozētas pa apakšgrupām, pēc tam finālsacensības pa vietām. Vietas sadalīja sekojoši:

1. Juridiskās fak. I kom.
2. Finansisti.
3. Fiz. un mat. fak. I kom.
4. Ekonomisti.
5. Pedagoģijas fak.
6. Fiz. un mat. fak. II kom.
7. Ģeogrāfijas fak.
8. Vēstures un filozofijas fak.
9. Juridiskās fak. II kom.

No sacensībām par atkārtotu neierašanos izslēdza Vadības un ekonomiskās informātikas fak. I un II komandu, kaut gan tās varēja cīnīties

DĀŅU HANDBOLISTI RĪGĀ

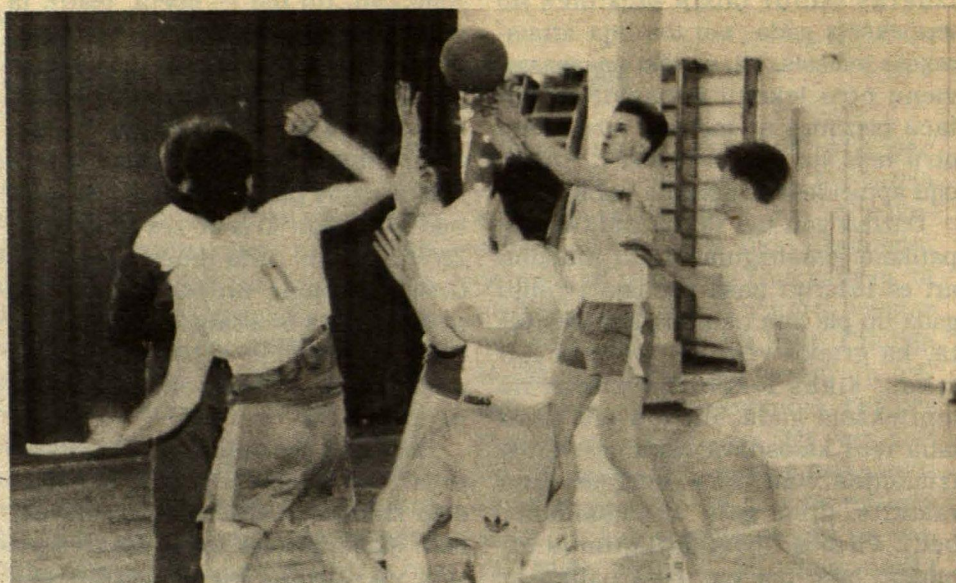
Rudenī Universitātes vīriešu handbola komanda viesojās Dānijā, un tagad dāņu sportisti bija ierašanās atbildes vizītē. Mūsu pretinieki sporta laukumā bija dāņu "KR Hyllinge" kluba sportisti. Universitātes handbola sekcijas organizētajā zibensturnīrā piedalījās arī RTU un LSPA komandas. Turnīra spēļu rezultāts: US — RTU 6:7, LSPA — "KR Hyllinge" 11:9 US — LSPA 8:11, RTU — "KR Hyllinge" 11:11 un LSPA — RTU 11:9.

Pirmo vietu izcīnīja LSPA komanda, bet tālākais vietu izkārtējums bija šāds: RTU, US, "KR Hyllinge". Dāņu sportisti Rīgā sacentās vēl divās spēlēs — ar LSPA — 35:37 un ar US — 36:46.

No sacensībām brīvajā laikā viesiem tika organizētas ekskursijas pa Vecrīgu, uz Turaidu, Sīguldas bobслеja trasi un Rīgas motormuzeju.

Draudzīgajā noslēguma vakarā abu valstu sportisti apmainījās piemiņas suvenīriem, un savstarpējā vienošanās paredz mūsu Universitātes handbolistu ierašanos Dānijā nākamajā gadā.

**US komandas treneris
MĀRTIŅŠ CĪRULIS**

par augstām vietām turnīrā.

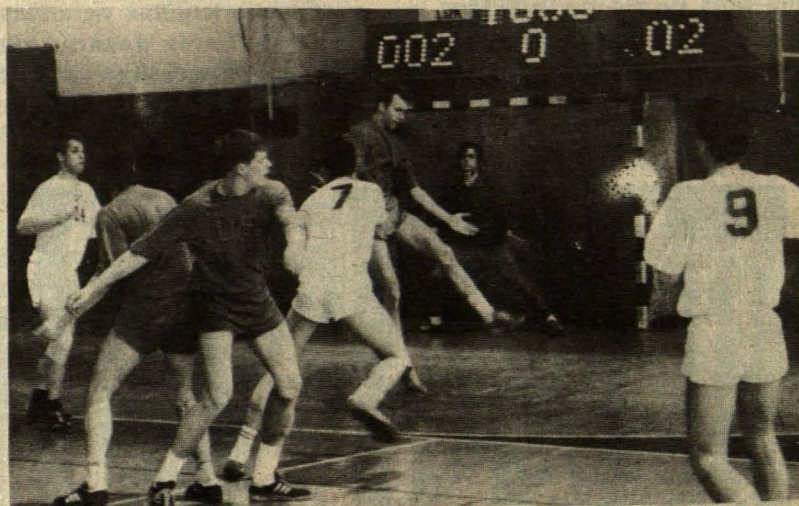
Spēles līmenis visām komandām bija labs; tas audzis, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, nevienam netrūka cīņasspara. Vēl tikai visiem

jāpdomā par sportisko formu. Paldies tiem, kas piedalījās — gan tiesnešiem, gan atbalstītājiem.

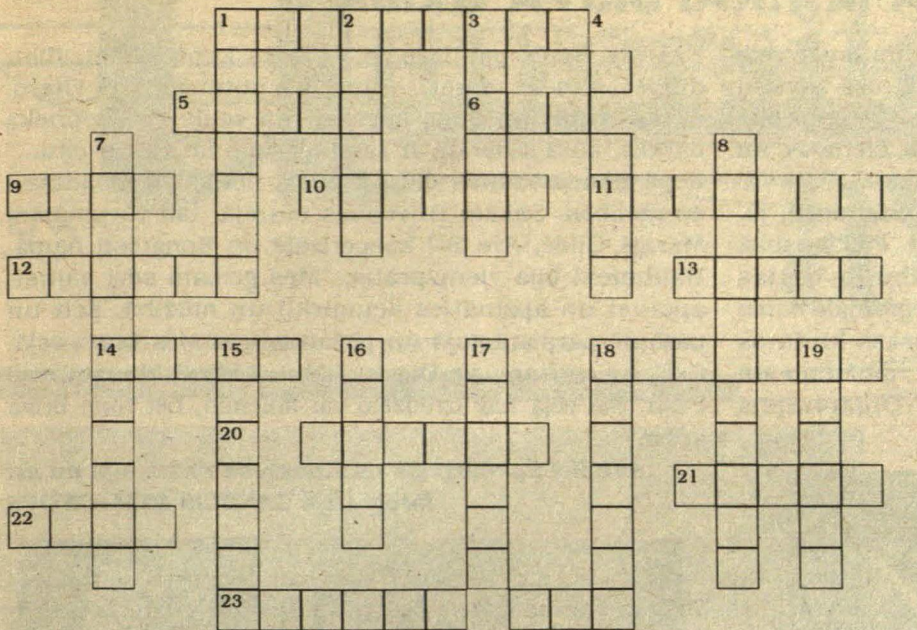
A. ANSONS

● **Dāņu sportisti Turaidā**

● **Spēles moments starp US — RTU komandām. Aizsardzībā US spēlētāji: priekšplānā Jānis Avotiņš (Jur. fak.), aizmugurē Vladimirs Kudrjavcevs (Ķīm. fak.), vārtos Jānis Plīķis (Fiz. un mat. fak.)**

Sastādījusi AJA ŠULTE**KRUSTVĀRDU MĪKLA**

Horizontāli: 1. Saldumu fabrika Rīgā. 5. Ceļa veids. 6. Sievietes vārds (februārī). 9. Grauzējs. 10. Garšviela. 11. Pārbaude. 12. Neuzticies! 13. Skandināvu vīrieša vārds. 14. Galda piederums. 18. Stacija Jūrmalā. 20. Bruņinieku ordeņa priekšnieks. 21. Zemnieku apavi. 22. Lopiem ir... 23. Vēsturiska pilsētas daļa Pārdaugavā.

Vertikāli: 1. Pirmo nacionālo latviešu karavīru nosaukums žargonā. 2. Gleznotājs (1920—1985), gleznojis daudzus Rīgas skatus. 3. Vīrieša vārds (novembrī). 4. Režisore (1891—1975). 7. Viens no Livonijas ordeņa mestriem. 8. Vācu cietoksnis Rīgā 17. gs. 15. Spiegot. 16. Gudrs. 17. Valstisks veidojums 13. gs. Latvijā. 18. 1837.—39. g. Rīgas Vācu teātra diriģents. 19. Dārzeni.

ua PALĪGĀ! ESAM SAŠUTUŠI**STUDENTIEM ATŅEMTS RADIO**

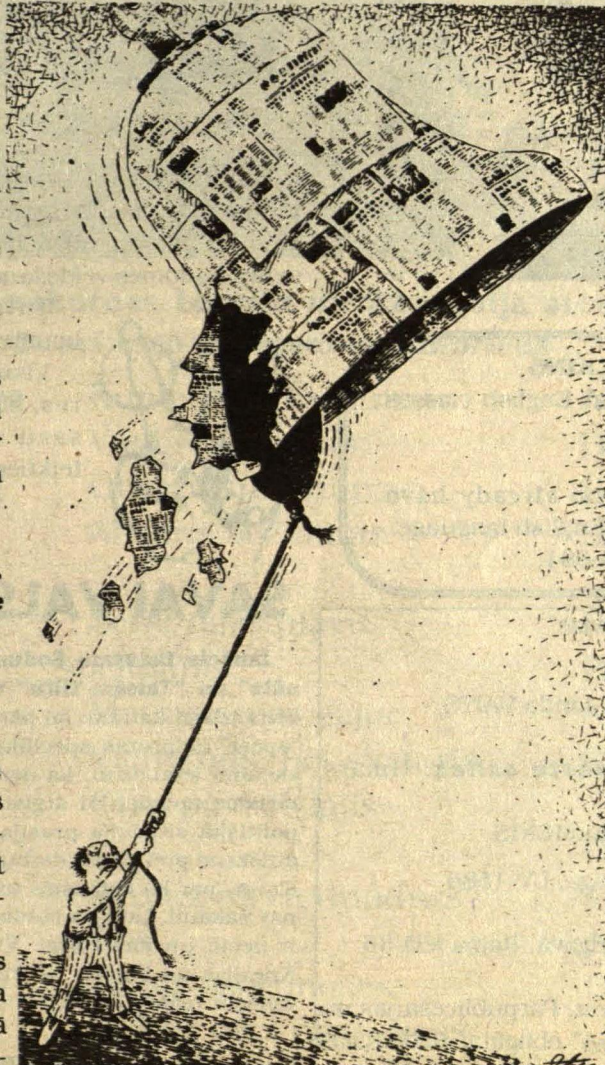
Šā gada 1. aprīli (jāsaka, ka ne pa jokam) Universitātes finanslielo grūtību dēļ darbību pārtraucis radiomezģls studentu kopmītnēs Tālivalža ielā. Tagad studenti dzīvo gandrīz kā maisā: avīzes dārgas, radio klusē, bet vienīgajam televizoram nedarbojas kineskops. Komandante A. Jokste to komentē šādi: "Neviens mani par to iepriekš nebriņdināja. Atnāca, iegāja radiomezģlā un atslēdza translācijas. Es būtu apstaigājusi istabiņas un tos 8 rbļ. savākusi, taču par mūsu interesēm un iespējām nevienam nav nekādas daļas."

LINDA SPROĢE,
1. kursa žurnāliste

VAI CITĀDI NEVARĒJA?

Nu jau mēnesi klusē mūsu radio, jo visās Universitātes ēkās ir noslēgta radiotranslācija, arī kopmītnēs... Tas esot tādēļ, ka nav samaksāts pilsētas radiotīklam.

Savādi, ka mums neviens neprasīja maksāt, tikai noslēdza un viss. Šoreiz maksājamā summa nav tik liela, lai to nevarētu no sava trūcīgā budžeta

atlicināt. Domāju, ka arī kopmītnu istabās studenti labprāt savāktu naudu šim nolūkam, jo radio ir radio.

Šoreiz cieš tie, kam radio sagādāja minimālo informāciju (dzirdējām tikai vienu programmu). Bet tajā pašā laikā ar pilnu jaudu vēlās vakara, arī nakts stundās kabinetos darbojas krāsainie televizori (arī lielle radioaparāti). Vai tad par to patērēto elektroenerģiju Universitātei nav jāmaksā? Kāpēc tāda diskriminācija?

Droši vien pēc kāda laika tiks nolemts radio translāciju atjaunot, bet tad jau daudz kas būs izvazāts. Vai tad Universitātei tas izmaksās lētāk? Kāpēc tiek pieņemti tik nepārdomāti lēmumi?

LU ēkas Raiņa bulvārī 19
SARGI

— Ko viņš brīnās! Es gliemežvāķē labāzu tranzistorul

ŠAI CEĻĀ IR TIKAI BRĪVA GRIBA

Tepat Rīgā uz LU Etniskās kultūras centra organizēto festivālu bija pulcējušies cilvēki, kuriem ļoti tuva latviešu tautas folklorā, tās tradīcijas, dzīvesveids. Ciemiņi bija sabraukuši no Igaunijas, Vācijas, Zviedrijas, Lietuvas, un visus vienoja moto: "Pulkā eimu, pulkā teku". Pats LU rektors Juris Zaķis sacīja: "Man nepatīk standartī, jo, iegrožojot domu, kļūst neinteresanti dzīvot. Folkloristikā domāšana ir interesanta ar savu būtību — tautas vēlēšanos pateikt, ko un kā tā vēlas, neiegrožojot domu stila vai zinātniskuma rāmi. Novēlu Etniskās kultūras centram un festivālam saglabāt spēku, možumu un dzīves prieku, lai spētu veikt iecerēto!" Organizētājs

LET'S START TALKING

Free personal conversational English classes using the New Testament.

From May 20 to June 25.

Please: Only for those who already have conversational abilities in the English language.

If interested, please call 362-091.

"Universitātes Avīze"

Redaktore Ilze BRINKMANE

Tekstu rediģē: Ginta LUKŠEVICA, Linda VAITS

Tekstu ievada: Ilze STIKĀNE

Ar datoru "Macintosh SE" tekstu saliek: Ilmārs LAUBERTS

Komercjautājumus kārtro Aldis ZELMENIS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 8. telpa, Rīga, LV-1586

Tālrunis: 222944

"UA" iespiesta sabiedrībā "DIVI" Jelgavā, Raiņa ielā 36 Reģistrācijas apliecības Nr. 535

Laikraksts iznāk divas reizes mēnesī. Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta. Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

Ernests Spičs papildināja: "Prieks kopā skriet, diet, dindēt, dandēt, derēt... Tāpat kā putniem, kas vītero, čivina, svilpo un ūjina kopā ar rīta sauli. Tas ir prieka mirklis, kurā saderam ar sauli, pasauli un cits ar citu..." Kopā tika pavadītas divas dienas, notika visdažādākās ēverģēlības. Sākām Brīvdabas muzejā, tad turpinājām Mazajā Ģildē, Ave Sol koncertzālē un Kongresu namā. Dalībnieki bija vienisprātis: "Mēs gribam sevi sajūst, apjaust un apzināties acumirkli un mūžībā, šeit un pasaulē pārmantotajā un pašatrastajā. Mēs esam ceļā. Ceļā uz saskaņu ar Dievu, Dabu, Līdzciltvēku un sevi Pašu. Šai ceļā nav izredzēto vai nolemto, bet tikai brīva griba."

Ave Sol koncertzālē un Kongresu namā bija un arī fotografēja SANDIJS SEMJONOVŠ

Studentu arodkomiteja nolēma š.g. maija beigās vai jūnija sākumā noorganizēt savu biedru apspriedi (konferenci) par organizācijas tālāko likteni sakarā ar Studentu Padomes veidošanos.

Tuvāka informācija Studentu arodkomitejā.

Visus studentus arodbiedrības biedrus, kuri vēlas piedalīties vai arī izteikt savu viedokli iepriekš lūdzam pieiekties SAKā līdz 20.maijam.

SAVAI VALSTIJ AUDZINĀTS

Iznācis Dzintara Soduma vēstījums "Savai valstij audzināts" un "Talsām tiltu" vienos vākos. Brīnišķa grāmata, ko vērts izlasīt katram: lai pārliecinātos, ka moderna forma nespēj "apēst" lielprozas specifiku, ja rakstītājam ir talants; lai uzskatāmi ieraudzītu, ka demokrātisms atraisa prātu un autoritārisms nomāc; lai atgīstu, ka izmainītā Pirmās republikas politiskā situācija prasīja, tāpat kā šodien no mums jaunu attieksmi pret valsti, darbu. "Jāpierod dzīvot mēreni. Vismaz var dzīvot, par ko cīnījušies un cerējuši. Viņi (t.i., latvieši — A. K.) nav sakauti. Latvijas ļaudis ir panākuši, ko gribējuši, lai arī viņi ir necīli un nav turīgi. Viņi ir pārdzīvojuši divu impēriju — Krievijas un Vācijas — trulās lopības. Viņi uzticas sev; savam ziemeļu veidam dzīvot."

(Turpinājums 1. lpp.)